

Introduction to יבמות

(ה) כי יִשְׁבוּ אֲחִים יָחִיד וּמֵת מֵהֶם וּבֵן אֵין לוֹ לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יִבְמָה יָבֵא עָלֶיהָ וּלְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה וּיִבְמָה: (ו) וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל: (ז) וְאִם לֹא יִחַפֵּץ הָאִישׁ לְקַחְתָּ אֶת יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָהּ יְבִמְתּוֹ הַשְּׂעֵרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יִבְמִי לְהִקְיָם לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יִבְמִי: (ח) וְקָרָאוּ לוֹ זְקֵנֵי עִירוֹ וְדִבְרוּ אֵלָיו וְעָמְדוּ וְאָמְרוּ לֹא חֲפָצְתִּי לְקַחְתָּהּ: (ט) וּנְגִשָּׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה נֶעְלָמוֹ מֵעַל רִגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפִנְיָו וְעָנְתָהּ וְאָמְרָה כִּכָּהֵן יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו: (י) וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חַלּוּץ הַנֶּעְלָם: **דְּבָרִים פָּרָק כֹּה**

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת יבמות פרק א משנה א

אקדים כללים למסכתא זו ואחר כך אתחיל בפירוש, ואומר, כי הכללים אשר צריך לדעת אותם לפני העיון בכל החלוקים ופרטי הדינים שיבואו במסכתא זו ארבעה כללים.

- (1) האחד, אם מת אחיו של אדם מאביו דוקא בלי זרע והניח כמה נשים אין לו לחלוץ או ליבם אלא לאחת מהן בלבד, לפי שאמר ה' בית אחיו בית אחד הוא בונה ואינו בונה שני בתים. וכשחלץ לאחת מהן או יבם הותרו השאר בלא חליצה ולא יבום. וכן אם הניח המת כמה אחים ואשה אחת או כמה נשים, אחד מן האחים בלבד ייבם או יחלוץ לאחת מהן מן הטעם שאמרנו.
- (2) והכלל השני, אם מת האח והניח אשה והיתה אותה אשה אסורה על אחיו, או על אחד האחים המועמדים לחליצה או ליבום אם מת והניח אחים רבים, כגון שהיתה אשת המת בת האח הזה החי או אחות אשתו, לא ייבם אותה אותו האח שהיא אסורה עליו משום ערוה, לפי שאמר ה' ואשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערותה עליה, ואמר יבמה יבוא עליה, וכאלו אמר זה שאמרתי יבוא עליה אם היתה אחות אשתו לא תקח לצרור. ולמדנו שאר העריות מאחות אשה.
- (3) והכלל השלישי, אם מת אחיו והניח כמה נשים ואחת מהן ערוה על האח החי באופן שאינו יכול ליבם אותה האסורה כך לא ייבם שאר צרותיה לאמר יתעלה יבנה בית אחיו ובא בקבלה בית שהוא בונה את כולו בונה מקצתו ובית שאינו בונה את כולו אינו בונה את מקצתו.
- (4) והכלל הרביעי, שכל שאפשר שתתיבם מדאורייתא הרי היא זקוקה לחליצה, וכל שאי אפשר לה שתתיבם מן התורה כגון שהיתה ערוה כמו שאמרנו הרי גם חליצה אינה צריכה לאמר יתעלה ועלתה יבמתו השערה וכו' מאן יבמי וכו' וחליצה נעלו וכו' ובא בקבלה כל העולה ליבום עולה לחליצה וכל שאינה עולה ליבום אינה עולה לחליצה אלא תפטור. **ואחרי ידיעת כללים אלו אתחיל בפירוש.**

13.1.1

2a (משנה א) → 2b (סוף המשנה)

- I. 15 עריות that could potentially "fall" to יבם who are exempt and exempt their צרותיהן
 - a. *The list:* note the groupings
 - i. **בתו**: if she married her uncle, the deceased brother
 - ii. **בת בתו**: if she married her great-uncle, the deceased brother
 - iii. **בת בנו**: if she married her great-uncle, the deceased brother
 - iv. **בת אשתו**: from another father; she married the deceased brother to whom she was unrelated
 - v. **בת בת אשתו**: same as above
 - vi. **בת בן אשתו**: same as above
 - vii. **חמותו**: if she married the deceased brother, no relation to her
 - viii. **אם חמותו**: same as above
 - ix. **אם חמיו**: same as above
 - x. **אחותו מאמו**: she married his brother, to whom she was unrelated, since he is a paternal brother only
 - xi. **אחות אמו**: his aunt, who was married to his paternal brother to whom she wasn't related
 - xii. **אחות אשתו**: who was married to his brother, to whom she was not related
 - xiii. **אשת אחיו מאמו**: she was originally married to his maternal brother, who died; she then married his paternal brother to whom she was not otherwise related
 - xiv. **אשת אחיו שלא היה בעולמו**: if the brother died before this יבם was born
 - xv. **בלתו**: if she was originally married to his son, who died, and she then married the brother
 - b. *The rule:* applying to all of them
 - i. *They exempt:* the צרות etc. forever – if one of these falls to our יבם, the צרה who fell with her is also exempt; even if she has ייבום with another brother and then falls to our יבם, she and her new צרות are exempt etc.
 - ii. *If any of them:* die, are divorced, perform מיאון (impossible in #7-9) or turn out to be an איילוניית (also impossible in cases #7-9), the צרות still carry the exemption with them
 1. *If:* one of these עריות had קידושין דרבנן and didn't perform מיאון, the צרות require חליצה